

Tradiție răsăriteană

Corina BURA

Ambasada Federației Ruse a organizat cu sprijinul Primăriei Capitalei un concert cameral deosebit de atractiv, susținut de **Cvartetul Rimski Korsakov** din Sankt Petersburg. Interesul suscitât de afiș a fost cu atât mai mare cu cât asemenea formații camerale au fost destul de rar întâlnite pe scenele Bucureștilor odată cu epuizarea contractului pe care l-a avut ICR cu *Cvartetul Belcea*, iar ansamblurile de acest tip care au evoluat în cadrul Festivalului Internațional „George Enescu” veneau din Europa Occidentală. Pășind în eleganta sală a „Tinerimii Române”, pregătiți a audia două capodopere ale genului, Ceaikovski și Șostakovici, am avut surpriza unei modificări în program, artiștii optând pentru o schimbare de stil, iar repertoriul ales a evocat atmosfera salonului petersburgez de la mijlocul și sfârșitul secolului al XIX-lea. Porțile camerei de muzică au fost deschise cu un cvartet de **Haydn** interpretat într-o manieră mai apropiată de baroc, mai ales de către primul violonist, Mikhail Bondarev, restul participanților lăsând să vibreze sunetele într-un mod mai apropiat de cel modern, fără a altera însă omogenitatea și calitatea sonoră șlefuită în cele mai mici detalii. Acustica sălii poate fi considerată ingrată datorită catifelei care domină interiorul, dar pentru cei patru artiști nu a reprezentat nici un inconvenient deoarece cântau atât de curat și îngrijit încât nu era nevoie de acel mic ecou care mai șterge din eventualele mici asperități. Programul a continuat cu Cvartetul nr. 1 de **Sergei Rahmaninov**, lucrare scrisă în 1889, rămasă neterminată, cu mișcărilor intitulate *Romanța* și *Scherzo*, tocmai pentru a fi în ton cu repertoriul destinat salonului, compus din piese lente, dansuri și mișcări mai antrenante de tip scherzo. Foarte interesantă a fost abordarea acestui opus, deoarece artiștii nu au modificat stilul de a cânta, păstrând o expresivitate reținută față de accepția modernă a tumultului romantic. A urmat o suită de lucrări pe care interpreții au înnobilit-o prin mult bun gust pentru a corespunde ținutei aristocratice a salonului: *Polka* de **Alexander Kopylov**, amplitudinea și dificilul *Scherzo* de **Alexander Borodin**, *Anatoli Liadov* - *Sarabanda*, **Felix Blumenfeld** - *Sarabanda*, altele aparținând lui **Alexander Glazunov** și **Nikolai Sokolov**, precum și *Khorovod* - extras din dansurile ceremoniale aflate în *Cântecele de calendar*-folosite pe larg în opera *Snegurocika*, aparținând lui **Rimski-Korsakov**. Cvartetul readuce în memoria publicului un stil de mult apus, rafinat și elegant folosind

mijloace inedite pentru un public care de mult timp are o cu totul altă percepție față de ceea ce înseamnă muzica de cameră. De prea multe decenii ne-am obișnuit cu marii instrumentiști care se asociază și atacă repertoriul cameral folosind tot arsenalul solistic și tehnica „de vârf”, ca să numim așa felul în care un asemenea complex primește sonoritatea unei orchestre mari. La polul opus se situează acest cvartet care recrează prin mijloace sonore, am spune „hibride”, o atmosferă, un ethos pe care îl intuim privind filmele de epocă, o ținută și o distincție pe care ceea ce a rămas dintr-o înaltă aristocrație le apără cu gelozie. Ceilalți membri ai cvartetului (Ekaterina Belisova - vioara a II-a, Aleksey Popov - alto și Anton Andreev - violoncel) sunt la rândul lor muzicieni admirabili, care cu siguranță pot oricând susține partituri solistice de mare dificultate; au preferat să se dedice universului cameral care permite, din perspectiva modernă, experimente surprinzătoare în sfera stilurilor.

În aceeași trend s-a înscris apariția violonistei **Olga Martinova**, de asemenea o reprezentantă a Sankt Petersburgului, discipolă a legendarului profesor și violonist Micha Vaiman. Artista a creat o autentică atmosferă rusă prin intermediul *Concertului în Re major pentru vioară și orchestră* de **Piotr Ilici Ceaikovski**. Contactul cu Occidentul, unde s-a stabilit din 1979, nu pare să-i fi modificat cu nimic violonistica, păstrătoare a unei tehnici solide, caracterizată printr-o articulație puternică și o trăsătură de arcuș plină de dinamism. Atitudinea sa scenică a relevat o concentrare exclusivă asupra muzicii pe care o interpretează, departe de orice gestică inutilă sau care ar viza spectacolul, totul în spiritul unei apreciate tradiții europene care domina mijlocul secolului trecut. Îndelungata colaborare cu J.B. Pommier, alături de care a apărut în nenumărate concerte camerale atât în ansambluri mai mari și mai ales în duo pentru vioară și pian, s-a materializat printr-un acompaniament orchestral foarte bine susținut. Dirijorul este la origine un binecunoscut pianist și animator al vieții muzicale de pe continentul nostru, care a înființat „Musiké” - o rețea muzicală internațională independentă de controlul agențiilor de impresariat - care strânge în rândurile sale numeroși interpreți-pedagogi binecunoscuți și care ajută tinerele talente într-o manieră proprie, colaborarea cu alte instituții muzicale făcându-se în beneficiu mutual. Orchestra și corul Filarmonicii (ultimul aflat sub îndrumarea dirijorului I.I. Prunner) au fost ca de obicei la înălțime în *Daphnis și Chloé*, *Suitele nr. 1 și 2* de **Maurice Ravel**. Absorbite din inițialele *Simfonie coregrafică în trei părți* scrisă pentru Baletul Ruse, secvențele s-au desfășurat în sonoritățile specifice marelui orchestrator care este Ravel, bogate, somptuoase, în final strălucitoare...evocând peisajul unei Grecii ideale, asemenea celei surprinse în pânzele marilor pictori francezi ai timpului.

Lucian Velciu și puterea de a nu renunța

Constat cu emoție că Lucian Velciu este un pianist ce încă nu s-a lăsat prins în capcana renunțării. Copil fiind, discipol al profesorului **Constantin Nițu**, un meșter bun, formator de pianiști valoroși, la **Liceul George Enescu**, Lucian Velciu atrăsese atenția asupra sa. Erau alte vremuri, mult mai bune chiar și în derizoriul lor, decât cele de azi. Se putea visa măcar cu mai mult curaj decât acum către o carieră mai măreață. Acum porțile se închid una câte una, căci nu mai sunt bani pentru cultură, așadar muzica nu mai e rentabilă ca meserie, bașca munca enormă pe care o înghite, ca un prea dulce vampir de energie, căci cum altfel poți să te dăruiești celor ce te ascultă?

Lucian Velciu are acum 34 de ani. Este profesor de pian la **Liceul Dinu Lipatti** din București. Nu-i rău! Cariera didactică este respectabilă, onorabilă. Dar pentru Lucian Velciu nu este suficient. Nu-i vine să

uite nici că în 2001 a dobândit *Premiul I* și *Marele premiu la Concursul Internațional „Pro piano” din București*, precum și celelalte premii care l-au făcut cunoscut. Îi e drag pianul și are încă chef să-și încerce norocul în fața melomanilor. De-o vreme începe să se facă auzit, nu atât cât și-ar dori însă, căci sistemul este modest și în teritoriul impresariatului.

Păcat, căci Lucian Velciu cântă bine de tot, este expresiv, slujește partitura cu smerenie, cupleză melomanul la mesajul compozitorului, îi servește în egală măsură pe amândoi.

L-am ascultat în seara de 11 noiembrie în studioul Mihail Jora al SRR. A cântat *Scherzo nr. 1 în si minor opus 20* de **Chopin**, *Sonata nr. 21 în Do major „Waldstein” opus 53* de **Beethoven** și

Sonata în si minor de **Liszt**. Program complex, reprezentativ, dar mai cu seamă redat cu măiestrie și suflet. Emoția evidentă, căci desigur că era onorat să cânte într-un astfel de loc, nu l-a împiedicat să transmită încântare, ci l-a motivat să exprime tot ce simțea. Bine pregătit tehnic, sensibil, Lucian Velciu era în faza finală a cunoașterii, atunci când „nu știi că știi”.

L-am ascultat pe internet – dacă tot are un site, chiar bine făcut! -, ceea ce a mai postat acolo și m-a copleșit mai ales *Studiul tablou nr. 5 opus 39* de **Rachmaninov**, înregistrat la pianina lui de acasă, el dând drumul și la aparatul de filmat. Era atât de convingător, de parcă ar fi cântat în fața publicului! Așa simțea el, că este/suntem într-o imagină sală și ne-a tulburat cu muzica marelui rus!

Constat așadar cu emoție că Lucian Velciu este un pianist ce încă nu s-a lăsat prins de capcana renunțării. Vrea, poate, știe să cânte! Nu este singurul într-o astfel de situație. Cât o să reziste oare, atât el cât ceilalți? Câți vor fi oare prinși în capcana renunțării? Cât oare ne vom permite să risipim cu atâta indolență **valoarea** câștigată cu un preț atât de mare?

Ecaterina Stan